ZÁVER

Predmetom tejto práce bola analýza románu amerického spisovateľa Johna Irvinga *Svet podľa Garpa*, ktorý vyšiel v roku 1978 a stal sa americkým a neskôr aj svetovým bestsellerom. Skúmali sme

Našu prácu sme rozdelili do štyroch hlavných kapitol. V prvej kapitole sme sa venovali osobe a tvorbe Johna Irvinga. Jeho poetika je v kontexte postmodernizmu zaujímavá z hľadiska jeho vlastných koncepcií pri písaní románu. Autor vždy akcentoval dejovosť, vykreslenie postáv a prostredia v románe, lenže postmoderný román tieto zložky literárneho diela berie ako sekundárne – primárna je textovosť, čím sa narúšajú tradičné konvencie písania románu a súčasným autorom ostáva v súčasnej dobe, keď „všetko už bolo napísané“ a v duchu skepsy a nedôvery k ostatným „metanaratívom“, využiť minulosť a prehodnotiť ju – samozrejme, lákavým spôsobom. Humor a paródia, prekračovanie hraníc medzi vysokým a nízkym umením, narúšanie ontológie literárneho diela. Metafiktívne pasáže dominujú v Irvingovom románe, sú však zamaskované do príbehu (bildungsromanu) o Garpovi, ktorý má dejovú líniu, ale tá je mozaikovite pospájaná z citátov, prehovorov, rozprávačových komentárov a príbehov v príbehu.

V rámci teoretických východísk, ktoré sú predmetom druhej kapitoly, sme predstavili naše metodologické východiská, a to štylistickú terminológiu vytvorenú Jozefom Mistríkom a Jánom Findrom. Predstavili sme slovenské vnímanie štylistiky, základné koncepty a delenia štylém, ktoré sme neskôr aplikovali na komparáciu VT a CT.

Tretia kapitola práce bola interpretáciou románu, v ktorej sme poukázali na charakteristiku postáv, vymedzili hlavné témy, ktoré dominujú v románe, a analyzovali poetiku autora, najmä jeho využívanie grotesky, humoru, a metafikcie, čo radí autora medzi tzv. postmodernú vetvu spisovateľov. Postavy jeho príbehu sú najmä ploché a čitateľ sa o nich dozvedá najmä z prehovoru heterodiegetického a extradiegetického rozprávača, ktorý často preberá hlas postáv a používa tak príznakové slová vo svojom prehovore. Taktiež sa v prehovore rozprávača vyskytujú slovesá sentiendi a cogitandi, takže z hľadiska narácie sa tento typ prehovorov posúva k mimésis. Častým javom sú polopriama reč, nevlastná priama reč a tzv. voľná priama myšlienka.

Náš výskum, ktorý bol predmetom štvrtej kapitoly, vychádzal zo zbierania a vyhodnocovania dát. Venovali sme sa štylistickej analýze románu. Našim korpusom boli prvé a posledné štyri kapitoly románu originálu a prekladu, v ktorých sme analyzovali lexikálne, syntaktické, a kompozičné štylémy. V rámci expresívnych konštrukcií -

syntaktických radení vetných členov, ako aj určitých výrazových prostriedkov (periodic sentences, vytyčovacie konštrukcie, a podobne), ktoré majú svoju osobitú funkciu a ktoré rozprávač originálu používa s určitým zámerom, sme zistili, že spomínané príznakové štylémy sú v preklade nahradené bezpríznakovými. Tým sa estetické pôsobenie na čitateľa oslabuje.

Sledovali sme opakovacie slová, ktoré mali rôzne funkcie. Ako už spomínal Mistrík, „opakovanie je vždy príznakovou formou". Čitateľ pociťuje opakovanie zámen, spojok, ba dokonca celých viet ako prostriedok estetizácie výpovede rozprávača, ktorý nadväzuje komunikáciu s fiktívnym adresátom. Prostredníctvom opakovacích konštrukcií sa mení tempo prehovoru, a tým aj atmosféra príbehu. Opäť môžeme konštatovať, že absencia týchto štylém v transláte mení celkové vyznenie diela.

Využitím štylistickej analýzy sme hľadali konkrétne slová, akými sú uvádzacie vety (slovesá dicendi, cogitandi a percipiendi), ktorým sa venoval vo svojej práci *Preklad ako tvorba* Ján Vilikovský. V súlade s Vilikovského zistením, že moderní autori volili malú frekvenciu synonymických uvádzacích viet, aj román *Svet podľa Garpa* vykazuje nízku frekvenciu, a to aj napriek tomu, že angličtina nemá taký veľký repertoár synonymických výrazov ako slovenčina.

Na základe štylistiky vypracovanej Jozefom Mistríkom a Jánom Findrom, ako aj anglofónnej štylistiky, reprezentovanej Geoffreyom Leechom a Michaelom Shortom, sme v hľadali príznakové črty románu (napr. polopriamu reč, vytyčovacie konštrukcie). Sledovali sme jednotlivé prehovory v pásme rozprávača a postáv, a analyzovali štýl autora prostredníctvom jeho špecifického jazyka. Zistili sme, že autor využíva na jednej strane štylisticky bezpríznakovú (neutrálnu) lexiku v narácii, čím evokuje spontánny ústny prejav, ale na druhej strane štylisticky príznakové štylémy, akými sú opakovania výrazov, vytyčovacie konštrukcie, neslovesné jednočlenné vety, alebo parentézy vytvárajú napätie v príbehu.